

Nguy cơ chuyển giá, trốn thuế tiếp tục diễn biến phức tạp

16:43 16/07/2026

Theo đại diện Cục Thuế, Bộ Tài chính, trong 6 tháng đầu năm 2026, nguy cơ chuyển giá, tránh thuế, trốn thuế tiếp tục diễn biến phức tạp, với các phương thức xuyên biên giới. Hành vi chuyển giá đang ngày càng tinh vi thông qua các chuỗi cung ứng toàn cầu và giao dịch liên kết phức tạp, đặc biệt lợi dụng sự chênh lệch chính sách thuế giữa các quốc gia.

Kiến nghị xử lý qua kiểm tra thuế 34.258 tỷ đồng

Đại diện Cục Thuế cho biết, trong 6 tháng đầu năm 2026, công tác tăng cường kỷ luật, kỷ cương tài chính - ngân sách, công tác kiểm tra, chống thất thu ngân sách nhà nước tiếp tục được toàn ngành triển khai theo hướng có trọng tâm, trọng điểm, dựa trên phân tích rủi ro, dữ liệu quản lý thuế, hóa đơn điện tử, dòng tiền và thông tin phối hợp liên ngành.

Đơn cử, ngành Thuế đã chuyển mạnh từ cách làm thủ công, phân tán sang quản lý rủi ro theo dữ liệu, tăng cường kiểm tra trên môi trường số, khai thác thông tin giao dịch đáng ngờ, dữ liệu ngân hàng, dữ liệu thương mại điện tử, hóa đơn điện tử và các nguồn dữ liệu ngoài ngành để phát hiện sớm dấu hiệu thất thu, gian lận, trốn thuế.

Công tác kiểm tra được xác định không chỉ nhằm tăng thu trực tiếp cho ngân sách nhà nước, mà còn góp phần phòng ngừa vi phạm, nâng cao tuân thủ tự nguyện, làm sạch dữ liệu quản lý thuế, kiểm soát rủi ro và tạo môi trường kinh doanh minh bạch, công bằng.

Hoạt động nghiệp vụ của công chức ngành Thuế. Ảnh: hanoi.gdt.gov.vn

Ông Nguyễn Tiến Trung, Trưởng Ban kiểm tra (Cục Thuế) cho biết, năm 2026 Cục Thuế đã giao cho 34 Thuế tỉnh, thành phố và các Thuế cơ sở là 58.076 cuộc kiểm tra; đã phê duyệt kế hoạch kiểm tra chuyên ngành và kế hoạch kiểm tra tại trụ sở người nộp thuế, với 11.115 doanh nghiệp thuộc kế hoạch kiểm tra.

Đặc biệt, nhằm tăng cường hiệu quả chống thất thu thuế, ngành Thuế đã đơn đốc và tổng kết các chuyên đề kiểm tra tập trung vào các lĩnh vực rủi ro cao, có dư địa thu lớn, gồm: Bất động sản, giao dịch liên kết, doanh nghiệp thua lỗ nhiều năm, lãi mỏng, doanh nghiệp có doanh thu tăng trưởng đột biến, sắt thép - phế liệu, bảo hiểm, vàng bạc - trang sức mỹ nghệ, BOT, xây dựng - lắp đặt, kinh doanh dịch vụ golf, thương mại điện tử, kinh tế số, hộ kinh doanh, chuyển nhượng vốn gián tiếp, thanh toán bằng tiền mặt, nha khoa - chăm sóc sức khỏe - thẩm mỹ, hàng giả, hàng kém chất lượng và các lĩnh vực có dấu hiệu gian lận hóa đơn.

Kết quả 6 tháng đầu năm 2026, toàn ngành Thuế đã thực hiện được 26.293 cuộc kiểm tra thuế đạt 45,2% nhiệm vụ năm 2026 bằng 100,01% so với cùng kỳ năm 2025. Tổng số tiền kiến nghị xử lý qua kiểm tra thuế là 34.258 tỷ đồng bằng 120,5% so với cùng kỳ năm 2025, trong đó: tổng số thuế tăng thu qua kiểm tra là 12.342 tỷ đồng; giảm khấu trừ là 1.107 tỷ đồng; giảm lỗ là 20.809 tỷ đồng.

Ngoài ra, Cục Thuế cũng xây dựng chuyên đề kiểm tra thuế đối với doanh nghiệp có giao dịch liên kết, yêu cầu rà soát, phân tích rủi ro, kiểm tra hồ sơ

giao dịch liên kết, phương pháp xác định giá, dữ liệu so sánh, tờ khai, hồ sơ quốc gia, hợp đồng, chi phí và nguyên tắc giao dịch độc lập.

Theo đó, trong 6 tháng đầu năm 2026, toàn ngành Thuế đã tiến hành kiểm tra được 87 doanh nghiệp có hoạt động giao dịch liên kết; truy thu, truy hoàn và phạt 1.062 tỷ đồng; giảm lỗ 5.970 tỷ đồng; giảm khấu trừ 4,08 tỷ đồng và điều chỉnh tăng thu nhập chịu thuế 3.181 tỷ đồng.

Hành vi chuyển giá đang ngày càng tinh vi

Ông Nguyễn Tiến Trung cho biết, từ số liệu trên cho thấy, nguy cơ chuyển giá, tránh thuế, trốn thuế tiếp tục diễn biến phức tạp, với các phương thức xuyên biên giới. Hành vi chuyển giá đang ngày càng tinh vi thông qua các chuỗi cung ứng toàn cầu và giao dịch liên kết phức tạp, đặc biệt lợi dụng sự chênh lệch chính sách thuế giữa các quốc gia.

Các doanh nghiệp thường cố tình thiết lập mức giá không theo giá thị trường để tối thiểu hóa số tiền thuế phải nộp. Nếu không có biện pháp quản lý chặt chẽ, sẽ dẫn đến thất thu ngân sách nghiêm trọng, làm xói mòn lợi ích kinh tế quốc gia.

Cũng theo ông Nguyễn Tiến Trung, hiện công tác kiểm tra doanh nghiệp có giao dịch liên kết, đặc biệt hoạt động chuyển giá của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài còn rất phức tạp, các thủ đoạn ngày càng tinh vi trong khi cơ quan thuế còn hạn chế về thẩm quyền, thời gian kiểm tra và khả năng tiếp cận, liên thông cơ sở dữ liệu giữa các cơ quan quản lý.

Công an tỉnh Ninh Bình khởi tố các đối tượng có hành vi mua, sử dụng hóa đơn giá trị gia tăng khống, để hợp thức hóa hồ sơ kê khai thuế, gây thất thu lớn cho ngân sách Nhà nước (tháng 6/2026). Ảnh: congan.ninhbinh.gov.vn

Để phòng, chống chuyển giá, trốn thuế, Cục Thuế đã tham mưu hoàn thiện hành lang pháp lý về quản lý thuế đối với doanh nghiệp có giao dịch liên kết, phù hợp với thông lệ quốc tế và các cam kết của Việt Nam về BEPS, CbCR, APA, trao đổi thông tin và chống xói mòn cơ sở thuế toàn cầu.

Hiện nay, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 255/2026/NĐ-CP về quản lý thuế đối với doanh nghiệp có giao dịch liên kết để đồng bộ với Luật Quản lý thuế số 108/2025/QH15, có hiệu lực từ ngày 1/7/2026. Nghị định được ban hành với nhiều quy định đã được sửa đổi, bổ sung nhằm làm rõ phạm vi áp dụng, tăng tính minh bạch và giảm gánh nặng tuân thủ đối với doanh nghiệp có mức độ rủi ro thấp.

Đại diện Cục Thuế cũng cho biết, cùng với hoàn thiện thể chế, ngành Thuế đã tăng cường quản lý rủi ro, tuyên truyền hỗ trợ người nộp thuế, đào tạo công chức chuyên sâu về giá chuyển nhượng, khai thác cơ sở dữ liệu thương mại và đẩy mạnh kiểm tra đối với doanh nghiệp có dấu hiệu rủi ro cao, như: Giao dịch liên kết giá trị lớn; giao dịch với bên liên kết tại quốc gia, vùng lãnh thổ có thuế suất thấp; doanh nghiệp lỗ lớn, lỗ nhiều năm nhưng vẫn mở rộng sản xuất kinh doanh; doanh thu tăng nhưng số thuế thu nhập doanh nghiệp nộp không tương ứng; phát sinh chi phí dịch vụ nội bộ, bản quyền, lãi vay và các giao dịch có dấu hiệu dịch chuyển lợi nhuận.

Tuấn Ngọc